

ISSN 1726-3077

ЮРИСТ

УКРАЇНСЬКИЙ

4 (184) КВІТЕНЬ
2018 РОКУ

ЖУРНАЛ СУЧАСНОГО ПРАВНИКА

www.jurist.ua

УКРАЇНСЬКИЙ ЮРИСТ

ТЕМА: ПАРТНЕРСТВО

КВІТЕНЬ 2018 РОКУ

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

LEGAL TECH
ЮРИДИЧНОГО
БІЗНЕСУ

СТО УРОКІВ САМОТНОСТІ

ПЕРШІ ПІДСУМКИ
ДІЯЛЬНОСТІ ВС

ЮК EQUITY: ЄДИНІ В ОСВІТІ

EQUITY: ЄДИНІ В ОСВІТІ

У процесі підготовки до запуску окремого блоку інноваційного освітнього проекту Legal High School — Школа кримінальної практики — «Український юрист» поспілкувався з ідейними організаторами та генеральними партнерами проекту — старшим партнером компанії EQUITY Віктором БАРСУКОМ та партнерами-хедлайнерами напряму white collar crime — В'ячеславом КРАГЛЕВИЧЕМ, Олександром ЛИСАКОМ та Тарасом ПОШИВАНЮКОМ

Нещодавно юринок сколихнула новина щодо оновлення партнерського складу вашої команди — приєднання двох унікальних практиків кримінальної сфери — Ярослава Зейкана та Олександра Лисака. І лише декілька місяців потому ми побачили наступний крок — об'єднання найвпливовіших PRO сфери під егідою нового освітнього проєкту Школа кримінальної практики. Чому саме цей проєкт ви обрали для продовження розвитку практики?

Віктор БАРСУК (В.Б.): Питання різкого зростання попиту на захист у злочинах white collar crime вже неодноразово обговорювалося на форумах з просування та розвитку юридичного бізнесу, у відкритих публічних інтерв'ю керівних партнерів компаній та, звичайно, непоодиноким закритим партнерським розмовам серед представників ринку на так званих партнерських клубах. Проте не кожен старший або керівний партнер наважується на відчайдушний крок — розширити партнерський склад компанії, особливо коли йдеться про доповнення команди «from outside» самостійними, амбіційними та повністю сформованими безперечними професіоналами своєї справи. Я дуже вдячний колегам, які не лише підтримали таке рішення, але й прийняли за мету питання забезпечення найвищого рівня якості надання послуг та отримання максимально позитивних процесуальних результатів для всіх клієнтів цієї та інших сфер діяльності компанії.

Вибір у бік підсилення кримінальної практики зробили можливим і власне партнери — Ярослав Зейкан та Олександр Лисак, у яких ми побачили схожий із нашим рівень цінностей та підходи до роботи. Тепер, коли інтеграція успішно завершена, створення та ідейна підтримка подібного освітнього проєкту — Школи кримінальної практики — є більш ніж продовженням стратегії розвитку для нашої команди. На мою думку, це було лише питанням часу, хто з компаній — лідерів сфери зробить перший крок і розпочне розвиток не лише власної кримінальної практики «під ключ», але й вийде за межі однієї команди та поставить собі за мету суцільний апгрейд стилю роботи кримінальних адвокатів та вільне поширення набутих знань новому поколінню зірок, що сходять, та досвідченим практикам, які нині, попри свій процесуальний досвід в інших сферах, чим дуже приглядаються до нового напрямку професійного розвитку.

Чи корелює такий підхід відкритості поширення знань із внутрішньою стратегією команди щодо розвитку кадрів? Можливо, в EQUITY наявні програми менторства?

В.Б.: Наша внутрішня та зовнішня стратегія розвитку команди є доволі однозначною — бути флагманом ринку судової та кримінальної практики нової генерації. Ця стратегія має на меті остаточний відхід від однобокого розуміння кримінального адвоката (захисника) як монофункціонального практика, що представляє інтереси особи, яка підозрюється у скоєнні злочинів проти життя та здоров'я людини, злочинів насильницького характеру тощо. Нині практика кримінального процесу все більше згадується в аспекті white collar crime та корупційних злочинів, захист за якими потребує комплексного підходу та специфічних знань, що знаходять свої відголоски як у господарському, адміністративному, так і в цивільному процесі.

➤ **ВІКТОР БАРСУК:**
➤ **«ПРАКТИКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВСЕ БІЛЬШЕ ЗГАДУЄТЬСЯ В АСПЕКТІ WHITE COLLAR CRIME ТА КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЗАХИСТ ЗА ЯКИМИ ПОТРЕБУЄ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ТА СПЕЦИФІЧНИХ ЗНАНЬ»**

Так звана superlitigation — термін, авторство якого має один із партнерів нашої команди, — це об'єднання, розмивання та повний відступ від розуміння кримінальної практики як окремого напрямку особистісного розвитку адвоката. І наші проєкти та аналітичні знання, які нині ми спроможні передавати ринку та молодому поколінню практиків у Школі, покликані сприяти побудові якісно нових стандартів адвокатури та оновленню розуміння статусу «захисник» у процесі.

Основу цього підходу формує загальна командна цінність у вигляді активного та відповідального лідерства, адже ми віримо, що майбутнє адвокатської професії залежить саме від активних ТОП-компаній країни, які через участь в органах адвокатського самоврядування, підтримку незалежних організацій адвокатів, свою законопроєктну роботу, а також багато інших pro bono та освітніх проєктів справді запропонують власне бачення розвитку професії та розуміння процесуального статусу адвоката і поширять це розуміння на велику аудиторію першопрохідців, які зовсім скоро сформують уже наступні ТОП-100 компаній.

Як ідеологи програми та керівники підбору викладачів проекту розкажуть докладніше про новий формат навчання та власний досвід, який ви хотіли б передати під час проекту.

Олександр ЛИСАК: Якщо уважно спостерігати за найбільшими публічними кримінальними процесами нині, то практично ви побачите однакову добірку із знайомих вам облич захисників. Так сталося тому, що клієнти запрошують тих адвокатів, які вже демонстрували певні процесуальні результати та перемоги раніше і продовжують досягати їх нині. Тому в країні є такий собі елітарний клуб практиків, шлях до якого лежить лише через копітку процесуальну роботу та демонстрацію високого рівня адвокатської техніки.

З іншого боку, в останні роки ми спостерігаємо розширення застосування терміна «колеги» — наприклад, очікуване створення Державного бюро розслідувань, до складу якого входитимуть лише 30 % прокурорів, а іншу частину складатимуть наші колеги з адвокатської та наукової сфер. Звичайно, є відтік кадрів на державну службу, який політики використовують для поширення розуміння, що адвокатура — це орган, до якого приймають майже всіх («не можеш стати прокурором — іди в адвокатуру»). Ми, у свою чергу, хочемо відійти від такого підходу і побудувати справді унікальну платформу, яка дасть змогу надавати адвокатам кваліфіковану юридичну допомогу, спрямовану лише на досягнення процесуального результату. Згадайте лише останні публікації голови антикорупційної прокуратури Назара Холодницького, де вони згадують, яку стратегію використовуватиме захист для витягування свого клієнта. Це, по-перше, для нас приємно, бо навіть прокурори нині обговорюють питання побудови лінії захисту. А по-друге, вказує на релевантність та існування на часі питання удосконалення роботи адвокатів.

Тарас ПОШИВАНЮК: У сучасному світі швидкоплинних змін кримінального процесуального законодавства України навіть досвідченому адвокату досить важко тримати руку на пульсі подій. Потрібно щодня приділяти увагу та відстежувати тенденції в судовій практиці як національних судів, так і міжнародних інституцій. Чого тільки варта активна діяльність новоствореного Верховного Суду! За декілька місяців його роботи ми вже маємо кілька постанов Пленуму ВС щодо практики розгляду окремих видів кримінальних правопорушень.

При обговоренні питання щодо започаткування Школи кримінальної практики в рамках освітнього проекту Legal High School ми керувалися, насамперед, необхідністю створення професійної платформи для обміну думками щодо наявних проблем, які постають перед практикуючими адвокатами щодня.

В'ячеслав КРАГЛЕВИЧ: Визначення тематик та професійних дискусій, проведення яких ми запланували на час першого спецкурсу «Захист у кри-

мінальному процесі» першого модуля Школи, для команди кримінальної практики нашої компанії не склало жодного навантаження. Ми мали і маємо намір повідати цікаві аспекти із власної практики, здобутої під час особистої участі в кримінальних провадженнях, тобто такої практики, яка пройшла «бойову перевірку» з приводу актуальності питань та новачі підходів. При цьому, дякуючи зацікавленості інших юридичних компаній та готовності до відкритого діалогу представників суддівського корпусу та органів прокуратури, ми маємо змогу продемонструвати учасникам дійсно об'єктивне, справедливе та, безперечно, професійне обговорення всіх проблемних аспектів. Впевнений, що саме такий підхід — спрямування на відкритість та підвищення рівня професіалізму дискусії і стане ключовим для його успіху.

Найбільший суспільний інтерес та резонанс притаманний саме кримінальним справам, та, попри всі заперечення, адвокати в нашій країні доволі часто ризикують опинитися під тиском та суспільним осудом обурених громадян, підпадаючи під певну асоціацію з клієнтом. Яке ваше ставлення до цього явища?

В.Б.: Ми продовжуємо спостерігати за випадками, коли фабула кримінального провадження, внесена до ЄРДР, сприймається здебільшого як встановлений та доведений факт проти особи, і, окрім того, що ділова репутація клієнта раніше могла бути зіпсована одним лише заголовком статті, нині від цього явища не застрахований жоден професійний захисник та навіть обвинувач. Реалії останніх років запровадили на ринку активне використання поняття «токсичний клієнт», проте зараз активна робота слідчих та наглядових органів пішла далі, тож ми передбачаємо запровадження нового терміна — «токсичний» адвокат, адже з часом у суспільній думці демонізується вже не лише певний клієнт, а і його захисник, негативний суспільний образ якого може перешкоджати вести йому власну адвокатську практику, здійснювати захист інших клієнтів, тобто виконувати власні професійні функції. Звичайно, є і зворотний бік медалі, про який ми неодноразово згадували: чим більше в адвоката подібних «токсичних» клієнтів, тим менш негативно вони впливають на його репутацію. Адже тоді адвокат набуває статусу експерта із захисту у непростих кримінальних провадженнях, що несе за собою набагато більше значення, ніж асоціація «адвокат вельми відомого громадянина».

Звичайно, потенційні ризики та масштаби резонансу ви можете заздалегідь оцінити та проаналізувати навіть перед початком роботи у справі. Єдиною прикладною порадою можу назвати таке: обираючи клієнта, спершу варто співвідносити його особисті переконання зі своїми внутрішніми поглядами, адже ідейних розбіжностей між клієнтом та адвокатом не має бути в довгостроковій перспективі. Це не означає ані сліпого слідування його особистій

ПАРТНЕРИ КОМПАНІЇ — СПІКЕРИ ПРОЄКТУ ШКОЛА КРИМІНАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
ТАРАС ПОШИВАНЮК, ОЛЕКСАНДР ЛИСАК ТА В'ЯЧЕСЛАВ КРАГЛЕВИЧ

волі та порадам кола «наближених» до нього осіб, ані ставлення до факту його обвинувачення — як до якого ніби ранжування та віднесення до категорії «недоторканих».

Суспільний резонанс справи — це насамперед професійний виклик, а дисгармонія поглядів адвоката та клієнта може призвести до відсутності довіри між ними, і саме це, а не суспільний осуд, може стати найбільшою проблемою захисника. Адже нам доволі звично працювати у білому шумі відеокамер, головне — знати, з ким ти працюєш.

Підсумовуючи зазначене вище, як зараз оцінюєте юридичний ринок та які перспективи бачите у найближчому майбутньому?

В.Б.: Аналізуючи ретроспективу подій останніх декількох років, можу сказати, що на сьогодні юридичний ринок перебуває у стадії переформування. Так, наприклад, втрачають актуальність колись популярні напрями, як то супроводження інвестиційної діяльності чи забезпечення юридичного супроводу в земельних правовідносинах. У нашій державі, на жаль, вектори розвитку юри-

дичного ринку диктують економічна та політична ситуація. Саме зазначені фактори є визначальними при формуванні попиту на певні види юридичних послуг.

Крім того, прогнозовано відбуватиметься злиття або поглинання одних юридичних компаній із іншими. Це — еволюційний процес, і в цьому не вбачаю нічого негативного. Навпаки, правила економіки диктують свої умови: виживає сильніший гравець, який має змогу надати клієнту більш якісні послуги.

Щодо напрямів розвитку юридичного ринку, з упевненістю можу сказати, що й надалі шаленими темпами розвиватиметься напрям кримінальної практики. Цьому сприятиме як створення та початок діяльності нових правоохоронних органів, наприклад Державного бюро розслідувань, так і політична ситуація в державі. Однак, пам'ятаючи про тренд superlitigation та розширення меж між практиками, розбудова практики на основі координації із сильною командою судових адвокатів — це та стратегія, яка має стати виграшною у long-term перспективі.